

ВПЛИВ ПРЕПАРАТІВ «БРОВЕМГЕКТИН-ГРАНУЛЯТ™» І «АВЕССТИМ™» НА ПОКАЗНИКИ НЕСПЕЦИФІЧНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ЦЬОГОЛІТОК ТОВСТОЛОБИКА ТА БІЛОГО АМУРА, ІНВАЗОВАНИХ ДАКТИЛОГІРУСАМИ І ГІРОДАКТИЛЮСАМИ

О. В. Федорович, асистент

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Важливою ланкою у технології товарного рибництва є організація і ведення постійного контролю за станом вирощуваних риб та проведення своєчасних лікувально-профілактичних заходів. Порушення імунної системи риб спричиняють підвищення їх чутливості до умовно-патогенної мікрофлори та інших біотичних і абіотичних факторів навколишнього середовища. Чільне місце серед хвороб ставкової риби займають паразитарні захворювання. Відомо, що антипаразитарні препарати не лише негативно впливають на паразитів, але й одночасно здійснюють негативний, подразнюючий вплив на організм риб. Для усунення цього впливу доцільно застосовувати імуностимулятори, які дозволяють досягти не лише зростання ефективності терапії, а й підвищити імунний статус і резистентність організму риб. Ю. В. Лобойко, В. В. Стибель та ін. встановили, що комплексне застосування препарату «Бровемгектин-гранулят™» та імуномодулятора «Авесстим™» за лернеозу коропа сприяє активізації імунної системи, прискоренню відновлення ушкоджених тканин і клітин, покращенню показників гемодинаміки, обміну речовин і загального стану організму риб. З огляду на це, метою наших досліджень було вивчити вплив препаратів «Бровемгектин-гранулят™» і «Авесстим™» на показники неспецифічної резистентності цьоголіток товстолобика і білого амура, інвазованих дактилогірусами і гіродактилюсами.

Дослідження проведені у ДП «Рибгосп Галицький» Рогатинського району Івано-Франківської області та «Добротвір» Кам'яно-Бузького району Львівської області. Для дослідження були відібрані цьоголітки білого амура та товстолобика, з яких по 18 екземплярів були інвазовані *гіродактилюсами* та *дактилогірусами*, з них: по 6 риб — контрольна група, по 6 екземплярів, лікування яких проводили шляхом згодовування з кормом препарату «Бровемгектин-гранулят™» у розрахунку 60 мг/кг живої маси (І дослідна) та по 6 екземплярів, лікування яких проводили шляхом згодовування з кормом комплексу препаратів «Бровемгектин-гранулят™» у розрахунку 60 мг/кг живої маси та «Авесстим™» у розрахунку 1 мг/кг живої маси (ІІ дослідна).

Встановлено, що застосування вищеназваних препаратів при лікуванні цьоголіток товстолобика і білого амура, інвазованих одночасно *Dactylogyrus lamellatus* і *Gyrodactylus ctenopharyngodonis* сприяло підвищенню показників неспецифічної резистентності. Так, у товстолобика, інвазованого одночасно обома збудниками (контрольна група), лізоцимна активність сироватки крові становила 36,16, бактерицидна — 25,58, фагоцитарна активність нейтрофілів крові — 35,46 %, фагоцитарний індекс — 9,09 та фагоцитарне число — 3,24 од. У цьоголіток товстолобика, лікування якого проводили препаратом «Бровемгектин-гранулят™» (І дослідна група) лізоцимна активність сироватки крові підвищилася порівняно з нелікованими рибами на 0,81 % ($P < 0,01$), бактерицидна активність — на 0,29 %, фагоцитарна активність нейтрофілів крові — на 0,08 %, фагоцитарний індекс — на 0,86 ($P < 0,001$) та фагоцитарне число — на 0,16 од. У цьоголіток товстолобика, при лікуванні яких було застосовано комплекс препарату «Бровемгектин-гранулят™» та імуномодулятора «Авесстим™» (ІІ дослідна група) вищеназвані показники гуморальної ланки імунітету підвищилися відповідно на 2,16; 3,76; 4,74 %; 0,79 та 1,70 од. при $P < 0,001$ у всіх випадках. У риб другої дослідної групи порівняно з першою було відмічено також високовірогідне ($P < 0,001$) підвищення лізоцимної активності — на 1,35, бактерицидної — на 3,47, фагоцитарної — на 4,82 % та фагоцитарного числа — на 1,54 од.

Деяко подібна картина спостерігалася при застосуванні препаратів «Бровемгектин-гранулят™» та «Авесстим™» для лікування цьоголіток білого амура, інвазованих дактилогірусами і гіродактилюсами. У нелікованих риб (контрольна група) лізоцимна активність сироватки крові становила 36,18, бактерицидна — 25,6, фагоцитарна активність нейтрофілів крові — 35,49 %, фагоцитарний індекс — 9,08, фагоцитарне число — 3,26 од. У білого амура першої дослідної групи порівняно з контролем достовірно підвищилася лише лізоцимна активність сироватки крові — на 0,86 % ($P < 0,05$) та фагоцитарний індекс — на 0,82 од. ($P < 0,001$). У риби другої дослідної групи порівняно з контролем відбувалося вірогідне збільшення лізоцимної активності сироватки крові на 2,08 ($P < 0,01$), бактерицидної — на 3,70 ($P < 0,001$), фагоцитарної — на 4,67 % ($P < 0,001$), фагоцитарного індекса — на 0,72 ($P < 0,01$) та фагоцитарного числа — на 1,72 од. ($P < 0,001$). Між рибою першої та другої дослідних груп спостерігалася вірогідна ($P < 0,001$) різниця за бактерицидною активністю сироватки крові — 3,35; фагоцитарною — 4,82 % та фагоцитарним числом — 1,52 од. на користь останніх.

Таким чином, комплексне застосування препарату «Бровемгектин-гранулят™» та імуномодулятора «Авесстим™» при лікуванні цьоголіток товстолобика і білого амура призвело до стимулюючого впливу на показники неспецифічної резистентності. При цьому у риб спостерігалася вірогідне підвищення лізоцимної та бактерицидної активності сироватки крові, фагоцитарної активності нейтрофілів крові, фагоцитарного індекса та фагоцитарного числа.